

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: 36/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

469/2010. (XI. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ a 2010. január 25-én előterjesztett **panaszát** a 2010. november 17-én tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a BRFK III. Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. január 22-én postára adott levélben terjesztette elő panaszát a 2010. január 20-án vele szemben fogantató rendőri intézkedések miatt. A panaszt aláírásával telefax útján 2010. február 8-án erősítette meg.

Előadása szerint 2010. január 20-án 11 óra 40 perc körüli időben gépjárművel haladt B. város kerületében a H. úton a B. út felé. A kereszteződés előtt kb. 150 méterrel érte utol a [...] forgalmi rendszámú személygépjárművet, amely szokatlanul lassan, kb. 30 km/óra sebességgel haladt. A panaszos álláspontja szerint ez utóbbi jármű vezetője magatartásával megsértette a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 26. § (5) bekezdését (amely szerint nem szabad a járművel indokolatlanul olyan lassan haladni, hogy az a forgalmat akadályozza).

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A lassú haladás miatt a panaszos mögött közlekedő jármű vezetője dudálni kezdett, aminek hatására a [...] rendszámú jármű vezetője lehúzódtott a külső sávba. A B. útra kanyarodva a panaszos észlelte, hogy az imént még rendkívül lassan haladó jármű a „nyomában van”, és amikor a panaszos egy gyalogátkelőnél megállt, a másik autó sofőre csak vészfékezéssel tudott a panaszos autója mögött megállni. A panaszos folytatta útját a Sz. út belső sávjában, amikor azt tapasztalta, hogy a [...] rendszámú jármű a középső sávban mellé ér, és „ráhúzza a kormányt”, miközben annak vezetője integet, hogy a panaszos álljon meg.

A panaszos megjegyzi, hogy a [...] rendszámú jármű nem használt megkülönböztető jelzést, fényjelző berendezés még kikapcsolt állapotban sem volt rajta.

A panaszos vele együtt utazó kollégáinak tűnt fel, hogy a másik autóban egyenruhás rendőrök ülnek, ezért a panaszos haladéktalanul megállt a buszsávban. Megjegyzi ezzel összefüggésben, hogy a rendőrök által alkalmazott megállítási módszer miatt három sáv forgalma torpant meg, többen hirtelen fékezésre vagy irányváltoztatásra kényszerültek, néhányan dudálással adtak hangot nemtetszésüknek.

A [...] forgalmi rendszámú járműből ezek után két rendőr szállt ki, egy férfi és egy nő, akik sapkát nem viseltek, és „arrogáns hangon” kezdtek intézkedni. A panaszost és kollégáit kiszállították a kocsiból, és közölték, hogy „közúti ellenőrzés”. Az intézkedés során igazoltatták a panaszost és a kollégáit is, miközben „főlényes stílusban, arrogáns hangnemben” beszéltek velük. A panaszos elmondása szerint a rendőrök azt hitték, hogy a panaszos dudált rájuk. A panaszos közölte velük, hogy lassú haladásukkal a rendőrök indokolatlanul feltartották a forgalmat, ezért szívesen dudált volna, de nem tette, mivel tisztában van azzal, hogy a KRESZ 30. §-a értelmében hangjelzést adni csak balesetveszély esetén lehet. Ennek ellenére a rendőrök felírták az adatait, és közölték vele, hogy feljelentik.

A szükséges űrlapot a rendőrnő töltötte ki. A férfi rendőr felhívta a panaszos figyelmét, hogy a KRESZ-ben nincs alsó sebességhatár, mindenki olyan lassan közlekedhet, ahogyan csak akar.

A panaszos beadványa végén megjegyzi, hogy mélyszégesen felháborítja a rendőrök szakmailag minősíthetetlen eljárása és viselkedése. Álláspontja szerint visszaél a hatalmával az a rendőr, aki nem a jogszabályokban előírt módon vonja az érintettet ellenőrzés alá. Véleménye szerint megengedhetetlen, hogy a rendőrök civil autóból integetéssel kényszerítsenek megállásra, illetve kiszámíthatatlan manőverekre valakit, aki egy többsávos út belső sávjában halad. Ezzel nem csupán többszörös szabályszegés elkövetésére ösztönzik, de a közlekedés többi résztvevőjét is balesetveszélynek teszik ki. A fentiek alapján kéri a történetek kivizsgálását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) III. Kerületi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint a panaszossal szemben a sérelmezett intézkedést a BRFK III. kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök foganatosították. A

panaszos ellen az esettel összefüggésben szabálysértési feljelentést tettek a KRESZ 30. §-ában foglalt előírás megszegése miatt.

2) A panaszossal szemben tett szabálysértési feljelentés szerint a panaszos jogsértő cselekményét 2010. január 20-án 11 óra 45 perckor B. város kerületében, a H. úton követte el. Az utóbb intézkedő rendőr az említett úton haladt a B. utca irányából a B. út felé kb. 45 km/h sebességgel, amikor a mögötte közlekedő jármű vezetője többször hangjelzést adott le, majd a H. út és a B. út kereszteződésénél a balra kanyarodó sávban megelőzte. Előzés közben a rendőr látta, hogy a panaszos az öklét rázza.

A történetet követően a rendőr megkísérelte megállítani a panaszost. Mivel civil járművel látott el szolgálatot, a megállítást kéz- és hangjelzés adásával igyekezett végrehajtani. Ezt észelve a panaszos bal kézfejét ökölbe szorította, és a középső ujját a rendőr felé mutatta, majd nagy sebességgel továbbhaladt az Á. felé, amelynek felhajtója előtt végül sikerült őt a rendőrnek megállítani.

Az igazoltatás során a panaszos elmondta, hogy azért adott hangjelzést, mert véleménye szerint a rendőr járműve túl lassan haladt, a kézjelekkel pedig nemtetszését kívánta nyomatékosítani.

A rendőr közölte a panaszossal, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesz, amit a panaszos tudomásul vett.

A rendőr a panaszost a körözési nyilvántartásban ellenőrizte, de a panaszos abban nem szerepelt.

3) Az intézkedést fogantató r. törm. a szabálysértési feljelentésben foglaltakat 2010. február 18-án készített jelentésében az alábbiakkal egészítette ki.

Az említett napon 7-től 19 óráig látott le gépkocsizó járőrszolgálatot H. r. örm.-rel a [...] forgalmi rendszámú, [...] típusú, civil jellegű gépkocsival. A H. út párhuzamos közlekedésre alkalmas két sávú út, amelyen a megengedett legnagyobb sebesség 50 km/h. A H. út és a B. út kereszteződése forgalomirányító fényjelző készülékkel van ellátva, és mivel a H. út a B. út irányába igen nagy forgalmat bonyolít, valamint az út mentén parkolóhelyek vannak kialakítva, a közlekedő gépkocsik feltorlódhatnak. A forgalom az intézkedés napján is sűrű volt, és az időjárási körülmények is körültekintő haladást tettek indokolttá, a fagyponthoz alatti hőmérséklet miatt számítani lehetett csúszós útra.

A kereszteződés megközelítésekor észlelte a rendőr, hogy a panaszos járművével balesetveszélyesen megközelítette, és látta, hogy folyamatosan mutogat, illetve hangjelzéseket ad. Ekkor a rendőr járművével már a kereszteződéshez ért, a panaszos pedig a balra kanyarodó forgalmi sávba „bevágott”, a rendőr mellé érve ismételt hangjelzéseket adott, jobb kézfejét pedig a rendőr felé rázta, majd nagy sebességgel elkanyarodott balra, a Sz. út irányába.

Mivel a panaszos szabálysértést követett el, a rendőr a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1)

bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően intézkedés alá próbálta vonni, ezért bekanyarodott a B. útra. Közben a panaszos a B. útról a Sz. útra hajtott az Á. híd irányába, és a középső forgalmi sávban haladt. Amikor a rendőr a panaszos gépkocsija mellé ért, járőrtársa az ablakot lehúzva karjelzéssel próbálta megállítani, azonban a panaszos ezt észelve bal kézfejét ökölbe szorította, középső ujját a rendőrök felé mutatta, majd továbbhajtott. Amikor a rendőrautó újra a panaszos gépkocsija mellé ért, újfent karjelzéssel próbálták megállítani, aminek következtében a panaszos lehúzódott, és a külső forgalmi sávban megállt. A rendőr megjegyzése szerint a megállás és a sávváltás nem volt balesetveszélyes, mivel a Sz. úton enyhe volt a forgalom, és a manővereket a szabályok megtartásával hajtották végre.

A megállítást követően a rendőrök kiszálltak járművükből, az öltözködési szabályzat előírásainak megfelelően felvették szolgálati sapkájukat, majd a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdésében foglaltak szerint megkezdték az intézkedést a panaszossal szemben.

A panaszos az intézkedés során elismerte, hogy a hangjelzést ő adta, mivel zavarta, hogy a rendőrök járműve 40-45 km/h sebességgel halad. A rendőr megjegyzése szerint a panaszos arrogánsan viselkedett, és nemtetszésének adott hangot az intézkedést illetően, ezzel szemben a rendőrök végig higgadtan és tisztelettel beszéltek a panaszossal. A rendőr a jelentés szerint közölte a panaszossal, hogy a szabálysértési cselekmény a helyszínen bírságozható vagy azzal összefüggésben feljelentésnek van helye, amire válaszul a panaszos kérte, hogy jelentsék fel. A rendőr jelezte a panaszosnak, hogy ellene feljelentést tesz, amit a panaszos tudomásul vett.

A jelentés hozzáfűzi, hogy a panaszossal utazó személyek igazoltatása az eljárás lefolytatása miatt vált szükségessé.

4) A BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága 2010. február 4-én kelt határozatában a panaszossal szemben a KRESZ 30. §-ába, illetve 13. § (1) bekezdésébe ütköző magatartása kapcsán, az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 54. § (1) bekezdése alapján, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt 20 000 Ft összegű pénzbírságot szabott ki

5) A panaszos panasa alapján a BRFK III. kerületi Rendőrkapitányság vezetője 2010. április 11-én határozatot hozott a sérelmezett intézkedéssel összefüggésben, amelyben a panaszt – mint megalapozatlant – elutasította. A határozat az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

2010. március 4-én a panaszos és a két intézkedő rendőr részvételével a hatóság tárgyalást tartott, amelyen az eljáró rendőrök fenntartották a jelentésükben foglaltakat, és a panaszos is fenntartotta a panaszában írtakat, a rendőrök jelentéséhez hozzáfűznivalója nem volt. Kérte ugyanakkor két tanúja meghallgatását, akik a tárgyaláson nem tudtak megjelenni.

A két tanút a rendőrség 2010. március 25-én hallgatta meg. B. tanú elmondta, hogy a panaszossal munkatársi kapcsolatban áll, az említett napon vele egy autóban közlekedett, egy forgatásra siettek. Elmondása szerint arra lett figyelmes, hogy gépkocsijuk lassan halad, és egy fehér [...] tartja fel előttük a sort. A panaszos kielőzte az említett gépkocsit, kikanyarodtak a B. útra, majd onnan a Sz. útra. A R. utca környékén közlekedtek a belső sávban, amikor a másik utas, F. tanú szólt, hogy az előbb látott járműben rendőrök ülnek, és a vezető integet nekik. B. tanú is oldalra nézett, és látta, hogy a másik autó vezetője egyenruhát

visel. Miután félreálltak a buszsávba, kiszálltak a járműből, a rendőrök pedig mögöttük álltak meg. Látták, hogy egy férfi rendőr vezet, mellette pedig egy nő ül, mindketten egyenruhában voltak. A rendőrök mindhármukat felszólították személyazonosságuk igazolására, majd a panaszossal beszéltek, amire B. tanú nem figyelt, mert a kamerával volt elfoglalva. Az intézkedés összesen 10-15 percet vett igénybe. A panaszos és utasai az intézkedés végeztével visszaszálltak a járműbe, és távoztak. A tanú kérdésre válaszolva elmondta, hogy nem emlékszik a dudaszóra, szerinte a panaszos nem dudált, de lehet, hogy a hátuk mögötti jármű vezetője igen. Nem látta továbbá, hogy a panaszos középső ujját mutatta volna a rendőröknek, ugyanakkor hallotta, hogy valamilyen megjegyzést tett, azonban már nem tudja felidézni, hogy milyen tartalommal. Nem figyelt továbbá arra, hogy a rendőrök milyen tájékoztatást adtak a panaszosnak a feljelentéssel kapcsolatban, mivel a kamerával volt elfoglalva. Véleménye szerint a férfi rendőr által használt hangnem valóban nem volt megfelelő.

F. tanú elmondása megegyezett a B. tanú által előadottakkal. Kérdésre válaszolva elmondta, hogy a panaszossal munkatársi kapcsolatban áll. Nem emlékszik, hogy az említett események idején akár a panaszos, akár másik gépkocsivezető dudált volna. Nem látta továbbá, hogy a panaszos középső ujját mutatta volna a rendőröknek, és azt sem hallotta, hogy a rendőr közölte a panaszossal, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesz, mivel miután igazoltatták, az autó másik utasával együtt mintegy 2-3 méterre állt az intézkedő rendőröktől. Megjegyzése szerint az eljáró rendőrök közül a férfi hangneme volt flegma, lekezelő, a nő nem szólalt meg.

A határozat megállapítása szerint a tanúk nem tudták sem megerősíteni, sem cáfolni a panaszos, illetve a rendőrök által elmondottakat, ezért az ügy érdemi elbírálását „nem lendítették előre”.

A kapitányságvezető határozatában a panaszos elmondását, a rendőri jelentésben foglaltakat, a tárgyaláson elhangzottakat összevetve arra a következtetésre jutott, hogy a sérelmezett rendőri fellépés jogszerű, szakszerű és arányos volt, ezért a panaszos panaszát elutasította.

III.

A Testület a panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok és információk ismeretében megvizsgálta a panaszossal szemben foganatosított rendőri fellépés egyes momentumait, így a panaszos által vezetett gépjármű megállításának módját, a vele szemben végrehajtott közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűségét és az intézkedés formáságai kapcsán előírt jogszabályi követelmények teljesülését.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 54. § (1) bekezdésében rögzített emberi méltósághoz, az 55. § (1) bekezdésében foglalt személyi biztonsághoz, az 58. § (1) bekezdés szerinti szabad mozgáshoz, az 59. § (1) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez, a 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz való alapvető jogait.

1) A panaszos azon előadásával kapcsolatosan, miszerint a rendőrök a hangjelzés észlelését megelőzően azzal, hogy szokatlanul lassú sebességgel – a megengedett 50 km/óra helyett mindössze kb. 30 km/órával – haladtak, majd – amikor már a panaszos mögé értek – egy

gyalogátkelőnél csak vészfékezéssel tudtak mögötte megállni, mivel a követési távolságot nem tartották az előírásoknak megfelelően, a Testület az alábbiakat jegyzi meg.

Az Rtv. 11. § (1) bekezdése értelmében „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni [...]”. A KRESZ 26. § (5) bekezdése alapján „nem szabad a járművel indokolatlanul olyan lassan haladni, hogy az a forgalmat akadályozza”, míg a 27. § (1) bekezdése értelmében „járművel másik járművet csak olyan távolságban szabad követni, amely elegendő ahhoz, hogy az elől haladó jármű mögött – ennek hirtelen fékezése esetében is – meg lehessen állni”.

A rendőrség állományába tartozó személyektől a fenti követelmény ismeretében különösen elvárható, hogy feladatuk ellátása során az irányadó jogszabályi rendelkezésekre, köztük a KRESZ előírásaira figyelemmel legyenek. Annak megítélése ugyanakkor, hogy a rendőrök feladataik teljesítése során megszegték-e a hivatkozott közlekedési előírásokat, az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szabálysértési hatóság feladata.

Felhívja ezért a Testület a panaszos figyelmét, hogy amennyiben a fenti sérelmek kivizsgálását szükségesnek tartja, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 82. §-a értelmében tegyen szabálysértési feljelentést az eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező BRFK III. kerületi Rendőrkapitányságon.

2) Az Rtv. 92. §-a szerint akinek a „IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

Az idézett jogszabályhely a Testület hatáskörét az Rtv. V. fejezetében szabályozott intézkedésekre, a VI. fejezetben szereplő kényszerítő eszköz-alkalmazásokra, valamint a IV. fejezetben szereplő általános elvekre korlátozza. Ennek értelmében a Testület hatáskörén kívül esik annak megállapítása, hogy a panaszos elkövetett-e a rendőri intézkedést megelőzően szabálysértést.

A Testület ugyanakkor utal töretlen gyakorlatára, miszerint azt vizsgálnia kell, hogy a szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e. Abban az esetben ugyanis, ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény alapvető értékelését akkor, amikor a rendőrség jogalapként szabálysértés gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata kiüresedne. Ebben a körben a Testület az alábbiakat rögzíti.

A rendőrök előadása szerint intézkedésük kiváltó oka az volt, hogy a gépkocsijuk mögött haladó jármű vezetőjeként a panaszos többször hangjelzést adott. A panaszos ezzel szemben azt állítja, hogy nem ő, hanem a mögötte haladó jármű vezetője volt az, aki a lassú haladás miatti nemtetszésének hangjelzés formájában adott hangot.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése értelmében „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő

vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”. A Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdése egyértelművé teszi, hogy az intézkedési kötelezettséget megalapozza a szabálysértések észlelése is: „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 30. §-át, amelynek értelmében „hangjelzést adni csak balesetveszély esetében, a baleset megelőzése érdekében, valamint – lakott területen kívül – az előzési szándék jelzése céljából szabad”.

A panaszosi és a rendőri előadásban egyetértés mutatkozik abban, hogy a H. úton haladó rendőrök mögött valaki hangjelzést adott. Ez – balesetveszély hiányában – szabálysértésnek minősül, így a rendőrök számára intézkedési kötelezettséget teremtett. Míg azonban a rendőri álláspont szerint a hangjelzést a panaszos adta, utóbbi a szabálytalanság elkövetését tagadja.

Annak megítélése, hogy valóban a panaszos alkalmazott-e a KRESZ rendelkezéseibe ütköző módon hangjelzést, az illetékes szabálysértési hatóság feladata. **A körülmények ismeretében ugyanakkor a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrök részéről nem volt nyilvánvalóan megalapozatlan az a feltételezés, hogy a hátulról hallható hangjelzést a panaszos adta le, ezért az adott helyzetben fennállt a szabálysértés elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőri intézkedés alapjául szolgálhatott.**

3) Ennek tisztázása után azt kellett eldönteni, hogy a rendőrök által a feltételezett jogsértésre adott válasz megfelelő volt-e, azaz bírt-e jogalappal és összhangban volt-e az arányosság követelményével.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint: „A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

Ez a rendelkezés – mivel a járműhasználó személyazonosságának megállapítása a gépkocsi megállítást tette szükségessé – elvileg megfelelő jogalapot biztosított ahhoz, hogy a rendőrök a panaszos gépkocsiját megállítsák, azonban egy joghézag miatt a rendőrök nem voltak abban a helyzetben, hogy a megállítást szabályszerűen fogadják.

A KRESZ 6. § (2) bekezdése értelmében amennyiben a rendőr menet közben kíván egy gépkocsit megállítani, azt úgy teheti meg, ha a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozdításával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal. A KRESZ nem tartalmazza a rendőr számára felhatalmazást arra, hogy megkülönböztető fényjelzést nem használó gépkocsiból kötelezzen megállásra valakit.

Ez következik a KRESZ 6. § (2) bekezdés b) pontjából is, amely szerint „a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról, illetőleg rendőrségi helikopterről hangszórón keresztül adott, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításának megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia”.

A járművezetőre tehát a KRESZ csak abban az esetben telepít egyértelmű „engedelmeskedési” kötelezettséget, ha a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasítás megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról hangzik el.

Téves ezért az ügyben a BRFK III. kerületi Rendőrkapitányság vezetője által hozott határozat azon álláspontja, hogy mivel a KRESZ nem terjed ki a civil szolgálati gépkocsikra, ezért a panaszos megállításának módja jogszerű volt. A helyzet éppen ellentétes: mivel nincsen olyan jogszabály, amely kifejezetten felhatalmazná a rendőrt arra, hogy a szolgálati jelleggel nem bíró gépkocsiból megállásra kényszerítse a forgalomban résztvevőket, ezért azt a rendőr jogszerűen nem teheti meg. Ez következik abból is, hogy a KRESZ – garanciális okokból – még a fényjelzést használó gépjárművek esetében is pontosan meghatározza, hogy a rendőrnek mit kell tennie ahhoz, hogy a járművezetők megállítása szabályszerű legyen.

(Mindez a másik oldalról nem jelenti azt, hogy az érintettekre nézve az Rtv. 19. §-ában foglalt engedelmeskedési kötelezettség ne lenne érvényes azokban az esetekben, ha a gépkocsi nem használ ugyan megkülönböztető fényjelzést, de a benne ülők rendőri minősége egyértelműen felismerhető. A rendőri utasításnak ilyenkor is eleget kell tenniük, ugyanakkor utóbb megalapozottan élhetnek panaszjogukkal.)

A panasz vizsgálata során, a panaszosi és a rendőri előadás alapján egyaránt megállapíthatóvá vált, hogy a rendőrök civil gépjárművel láttak el szolgálatot, így megkülönböztető fényjelzést bizonyosan nem használtak, és szándékukra – vagyis hogy rendőri minőségben kívánnak fellépni – a gépjármű egyéb külsőségéből sem lehetett következtetni. A megállításhoz vonatkozó szándékot a panaszos – és a vele egy járműben utazó személyek – csupán abból ismerhették fel, hogy a rendőrségi járműben utazó egyik rendőr – a nyilatkozatok abban is ellentmondanak egymásnak, hogy a vezető vagy járőrtársa – arra utaló karjelzést adott.

Attól függetlenül, hogy a megállítás előzményei az egymásnak ellentmondó előadások miatt nem voltak egyértelműen feltárhatók, annyi teljes bizonyossággal kijelenthető, hogy a panaszos járművének megállítását a rendőrök nem a KRESZ rendelkezéseiben foglalt módon hajtották végre (erre gépjárműjük civil jellegénél fogva nem is volt lehetőségük).

A megállítás módja mellett különösen volt szükséges megvizsgálni a megállítás, mint lehetséges rendőri intézkedés arányosságának kérdését is.

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az eljáró rendőrök észlelték a feltételezésük szerint szabálysértést elkövető gépjármű rendszámát. Meg lett volna tehát a lehetőségük arra, hogy a Szabs. tv. 82. §-ában foglaltaknak megfelelően az elkövetett cselekmény helyének és idejének, továbbá az elkövetés

körülményeinek leírásával, valamint a panaszos vezette jármű rendszámának megjelölésével szabálysértési feljelentést tegyenek.

Ehelyett a megállítás mellett döntöttek, amely – amellet, hogy annak jogszabályi alapja a fentieknek megfelelően hiányzik – azért is aggályos megoldás volt, mivel a panaszos egy többsávos, forgalmas út belső sávjában haladt, amikor a rendőrök megállásra szólították fel. A rendőrök ugyan úgy nyilatkoztak, hogy a megállás és a sávváltás nem volt balesetveszélyes, mivel a Sz. úton enyhe volt a forgalom, de éppen ők írták jelentésük egy korábbi részében, hogy az időjárási körülmények az érintett napon „körültekintő haladást tettek indokoltá, a fagypon alatti hőmérséklet miatt számítani lehetett csúszós útra”.

Figyelembe véve ezt, és azt, hogy a rendőrök szerint a panaszos által elkövetett szabálysértés (hangjelzés adása meg nem engedett körülmények között) nem tekinthető kirívóan súlyosnak, megállapítható, hogy a feltételezett szabálysértésre adott rendőri válasz akkor sem felelt volna meg az arányosság követelményének, ha a civil jellegű gépkocsiból a rendőrök jogszerűen állíthatták volna meg a panaszost.

A fentiekre tekintettel a Testület a panaszos járművének jogszabályi felhatalmazás híján és kockázatot jelentő időjárási viszonyok között végrehajtott megállítása miatt indokoltnak látta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyi biztonságához való jogának megsértését.

4) A panaszos sérelmezte a rendőrök által használt hangnemet. Előadása szerint miután a rendőrök a gépjárművükből kiszálltak, „arrogáns hangnemben” kezdtek el intézkedni, stílusuk „főlényes” volt.

Az eljáró rendőr megjegyzése szerint ugyanakkor a panaszos volt az, aki arrogánsan viselkedett, és nemtetszésének adott hangot, ezzel szemben a rendőrök végig higgadtan és tiszteletteljesen beszéltek vele.

A panaszossal utazó mindkét személy úgy nyilatkozott, hogy a férfi rendőr által használt hangnem nem volt megfelelő. Egyikük szerint a férfi flegmán és lekezelően beszélt az intézkedés alá vontakkal. Ugyanő úgy emlékezett, hogy a rendőrnő nem is szólalt meg, ami ugyanakkor ellentmond a panaszos azon nyilatkozatának, hogy mind a két rendőr arrogáns és főlényes stílusban beszélt a három intézkedés alá vont személlyel.

A rendőri előadások sem mentesek az ellentmondásoktól (így például a jelentés szerint a panaszosnak felajánlották a helyszíni bírság lehetőségét, a feljelentés azonban azt tartalmazza, hogy eleve azt közölték a panaszossal: fel fogják jelenteni).

Mindezekre tekintettel a két oldal nyilatkozatai közötti ellentmondások feloldására nem volt mód, ezért a Testület a panaszos emberi méltóságához való jogának megsértését a rendőrök által alkalmazott hangnem vonatkozásában nem tudta megállapítani.

5) A panaszos végül sérelmezte, hogy a rendőrök az intézkedés idején nem viseltek sapkát.

Ezzel összefüggésben a rendőrök azt adták elő, hogy a megállítást követően kiszálltak járművükből, az öltözködési szabályzat előírásainak megfelelően felvették szolgálati sapkájukat, majd a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kezdték meg az intézkedést a panaszossal szemben.

Tekintettel arra, hogy – még ha be is bizonyosodna – a sapka viselésének elmulasztása olyan csekély fokú érdeksérelmet eredményezne a panaszos oldalán, hogy e mulasztással kapcsolatban az alapjogsérelem lehetőségét komolyan felvetni nem lehet, a Testület ennek a kérdésnek a vizsgálatától eltekintett.

IV.

A Testület a fentiek szerint megállapította, hogy a panaszolt esetben fennállt a szabálysértés elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőri intézkedés alapjául szolgálhatott. A panaszos által vezetett gépjármű megállításához alkalmazott – jogszabályi alappal nem bíró – módszer és a megállítás külső körülményei (többsávos, forgalmas, csúszós út) miatt ugyanakkor a Testület indokoltnak látta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyi biztonságához való jogának megsértését. A Testület bizonyítottság hiányában nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltóságához való jogának megsértését a rendőrök által alkalmazott hangnem vonatkozásában.

A Testület az ügy összes körülményének mérlegelés után arra a következtetésre jutott, hogy a jogsértő intézkedések a panaszosnak nem okoztak olyan fokú érdeksérelmet, amely az ügynek az országos főkapitányhoz való megküldését tenné szükségessé, ezért – figyelemmel az Rtv. 93. § (2) bekezdésében foglaltakra – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2010. november 17.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag